

Klíma Klub - Összefoglaló

Időpont: 2017. február 16.

Helyszín: Gödöllő, Civil Ház (Szabadság út 23.)

Téma: Bio kiskert

A korábbi, klubtémákat tervező alkalmon kiválasztott Bio kiskert témát, és a klíma klub ezen alkalmának módszertanát Takács Eszter, az egyik szervező vezette fel.

A Klubnapon a munka, a témához kapcsolódó tapasztalatok megosztása 3 asztalnál, kiscsoportos formában (world café jellegű módszerrel) folyt.

Az asztalok körüli beszélgetés többé-kevésbé az alábbi tematikát követte:

1. Bemutkozás, mit jelent nekem a kert? Ki hol, mióta, mekkora területen kertészkedik?
2. A bio kertészkedés alapjai, alapelvei
3. A kiskert tervezése, növénytársítások
4. A talajélet fejlesztése, tápanyagellátás és más alapszükségletek (pl víz - csepegtető öntözés) biztosítása természetkímélő módszerekkel
5. A biológiai növényvédelem alapjai, módszerei

A három asztalnál elhangzottakat az alábbiakban foglaljuk össze.

1. Asztal – az ajtóval szemben, a teás-sütis asztal mellett :)

Jegyzetelt: Müller László

Megosztott ötletek, tanácsok, tapasztalatok:

- 60 cm-es mélymulus (trágyás szalma) alkalmazása
(témába vágó cikk pl.: <http://viridis.hu/blog/237/518/gyulai-ivan-a-melymulcsos-gazdalkodasrol>; videó: Gyulai Iván és mélymulus kulcsszavakra kereséssel több is elérhető az Interneten)
- mi a jó csiga ellen?
 - sör: tálkában, reggel összeszedni mindet
 - saját hamuját visszaszórni
- homokos talaj javítására:
 - alginit
 - csibe (vagy talajtól függően más háziállat) trágyájának felhígítása, majd kiszórása
- teraszra alkalmas növények:
 - szőlő
 - kakukkfű
- hidegtűrő pl. a petrezselyem
- kis méretű kertben alkalmas kialakítás: dombágyás (magasított: alján gallyak, felette avar, majd komposzt)
- A kertészkedésről naplót érdemes vezetni, minden évben, a vetések idejéről, mi mikor kelt ki, mikorra termett, milyen volt az időjárás stb.
- növénytársítások: spenót pl. kb. bármihez, egymástól elválasztani a növényeket. További előnye: időnként elvetni, nem szárad ki a föld nyáron
- zöldtrágyának vetett növényt virágzás előtt be kell forgatni a talajba
- magasított ágyás: méretezhető magasságba helyezett faládákba erdei föld tölthető, kényelmesebb a gondozás
- Csalán: erjesztés után levét hígítják, permetezik tetvek ellen
- dohány: rovarirtónak nagyon jó, csak eléggé durva, mert bőrön át is felszívódik!
- Bioszerek:
 - Biofluid: rózsához, dísnövényekhez (talajra és lombtrágyára)
 - Biokal: fűre, zöldségre, gyümölcsfára (baktériumos, ami tovább bontja a talajt, bevitt trágyát/komposztot)
 - Amalgerol: mikrotápanyag (vészhelyzetnél)

2. Asztal (Schweininger Zsuzsa, Vadovics Kristóf és a Kertbarátok csapata) **Jegyzetelt: Vadovics Kristóf**

Mit jelent számodra a kert?

- Kiskert = öröm, nagykert = nyűg
- Kert = terápia
- „Ott kell lenni!” (nem lehet magára hagyni)
- Ne permetezz!
- „Hagyjunk a kabócáknak” – ne akarjunk mindent csak magunknak, az állatoknak is hagyjunk valamit
- Csak olyannak legyen kertje, aki szívesen csinálja
- általában 100m² konyhakert elég egy 4 tagú családnak

Alkalmazott módszerek:

- lugasparadicsom
- gyökérintató palántázáshoz (Sebőné Gál Marika)
- tápanyag ellátottság = erős immunrendszer a növényeknek
- metszés – nem szabad sajnálni
- talajélet/komposztálás/öntözés fontos, a komposztot megfelelően kell összerakni (volt róla szó korábbi klub alkalmakkor)
- a fóliában nem (vagy nagyon kevés) vegyszerre van szükség
- növényvédelem az ökológikus gazdaságban – vannak megengedett szerek
- fontos a tervezés
- csalinövények / köztes növények alkalmazása

3. Asztal (Szabó Csaba, Illésné Marika, Óry Barnabás, Móni, Gizella, Várszeginé Edit, Eszter) – Jegyzetelt: Takács Eszter

A bio kertészkedés alapjai, alapelvei:

- Nincs talajfertőtlenítés
- talajélet támogatása
- mulcsozás
- folyamatos talajtakarás, növényborítás
- növénytársítások
- kémiai/szintetikus növényvédő szerek és műtrágyák használatának mellőzése
- biológiai növényvédelem (pl. fűrészdarazsak)
- a termékek ízesebbek
- egyensúly (ember és természet között, a természeti folyamatok támogatják a kertet, alkalmazkodunk hozzájuk)
- életminőség

Bio kiskert tervezése:

Kezdetben tervezünk, később a tapasztalat alapján már kockás papír nélkül is megy :)

Nagyon fontos a **vetésforgó**, melyre jó példákat találunk a szakirodalomban. 100 négyzetméter felett mindenképp ajánlott 4 éves vetésforgó alkalmazása.

Érdeemes megtervezni, milyen növények kerüljenek egymás mellé, hiszen vannak egymásra kedvező és kedvezőtlen hatású szomszédságok, A **növénytársítások** tervezéséhez remek segédtablázatok érhetőek el az Interneten (pl. az Infótárban felsorolt honlapokon), de nagyszüleink, régóta kertgazdálkodó szomszédaink tudására is bátran támaszkodhatunk (pl. a kukorica és a bab szeretik, támogatják egymást)

Alapvető a **BIO vetőmagok** alkalmazása, és az adottságainknak (pl. szárazságtűrő vagy épp árnyéktűrő fajta, a környékünkön jellemző betegségeknek ellenálló fajták) és céljainknak (pl. korai/késői, friss fogyasztásra vagy mélyhűtésre/befőzésre) megfelelő **fajtaválasztás**. A változatos fajtaválasztással a talaj folyamatos borítottságát is könnyebb biztosítani és a termésidő hosszát (amikor már, illetve még terem valami a kertben, amiből ízletes finomságok készülhetnek a konyhánkban) is ki tudjuk nyújtani. Ami bevált, és amiből tudunk, érdemes **magot fogni**.

Hosszútávon (az első néhány év esetlegesen nagyobb mennyiségű szerves trágya, komposzt és egyéb talajtámogatók (pl. Alginit, talajoltók) beásásos bevitele után érdemes **fix ágyásos rendszert** kialakítani. FIX ágyásos rendszerben az ágyásokat nem ássuk fel évente, mindig ugyanott vannak szigetszerűen, esetleg fahánccsal vagy más elemmel körbevéve, és köztük állandó a keskeny, tetszés szerinti térborítással (gyomosodás, sáros talaj taposás ellen) felszört ösvények, közlekedőutak helye is. A kiskert és az ágyások alakját tetszőlegesen, adottságainknak, meglévő formáinkhoz igazodva alakítsuk ki, rombusz, pókháló, nyolcas vagy kör vagy bármilyen más alakban, ennek csak a fantáziánk szab határt :)

Talajélet támogatása:

A jó (laza szerkezetű, ugyanakkor vízmegtartó, megfelelő tápanyagtartalmú, ÉLŐ) talaj alapvető a biokertészkedés számára. A talajélet alapját a benne élő organizmusok adják, nélkülük a talaj szerkezete kevésbé kedvező, tápanyagai csak korlátozottan hozzáférhetőek.

Trágyát frissen NE, hanem inkább komposztálva juttassuk a talajba! Legjobb tápanyagforrás és talaj minőség növelő a KOMPOSZT.

Felmerült a fahamu is, mint kérdés. Mivel lúgosítja a talajt, mértékkel, és lehetőleg szitálva alkalmazzuk. Még jobb, ha a komposztdombra szórjuk, és komposztálódva kerül ki a kertbe.

A talaj tápanyagtartalmát növeli a zöldtrágya is, pl. a mustár (őszi vetéssel, otthagyjuk, tavaszra szinte teljesen elbomlik).

Talajoltó alkalmazásáról is beszéltünk. Kezdetben mindenképp hasznos, hogy a talajéletet beindítsuk, kialakítsuk, ami nem lehetséges a megfelelő baktériumok, gombák, egyéb lebontó és tápanyagtermelő mikroorganizmusok nélkül. Később esetleg kora tavaszanként érdemes vele az azévi indulást segíteni, a már kialakult talajéletet fenntartani.

BIOkertészek egybehangzó tanácsa, hogy az első évek után, amíg elindítjuk, kialakítjuk a megfelelő tápanyagszintet és talajszerkezetet, a későbbi években már NE ÁSSUK fel évente a kertet. Elegendő a komposztot, komposztált szerves trágyát ősszel ráteríteni a talajfelszínre, az a 4-5 késő őszi, téli, koratavaszi hónap során remekül bedolgozódik, és így a már kialakult talajt nem bolygatjuk meg, nem sértjük fel a beavatkozással.

A talaj védelmét szolgálja a MULCS, amit az ágyásokban a növények közé teríthetünk a talajra, akár a másutt levágott fűből, akár fakéregből. Óvja a talajfelszínt a kiszáradástól, segít a gyomosodás megelőzésében, a belőle kioldódó tápanyagok táplálják a talajt. Homoknál különösen jó a fakéreg, mert lassan lebomló -időben elhúzódó- humusztermelő.

Növényvédelem:

A biogazdálkodásban a növényvédelem alapja az egészséges növény. Ezért is érdemes bio vetőmagot venni, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodott fajtákat vetni, és vetésciklus, növénytársítások alkalmazásával javítani a növényeink esélyeit, a kórokozók, kártevők ellen.

Konkrét példák konkrét betegségekre, kártevők elleni védekezés biológiai lehetőségeire:

- krumplibogárra Lézer és Novodor szerek (Bac.thüringiensis tartalmúak, a lárvára hatnak)
- kabócák ellen kísérjük meg a fahamut, ez jó a csigák ellen is
- levélbolhák ellen: piretrin (krizantén virágának őrleményéből származó rovarirtó szer)
- a paradicsom öntözésekor a levelekre ne kerüljön víz, mert könnyebben gombásodik
- krumpli drótféreg esetén a területre repcét kell ültetni, és utána 4 évig nem szabad ugyanoda krumpli vetni
- a krizantém levelét felhasználhatjuk levéltetű ellen
- a meggy- monília ellen "bioban" is alkalmazható a réz

Egyebek: a Király úton szedhető és ingyen elvihető a Csaba által ültetett fákról cseresznye és gesztenye

A csoportmunka zárásaként, a résztvevők körbejártak, és a többi asztalnál összegyűjtött információkat megtekintették és a csoportok tagjai keveredve, egymással tovább beszélgették, egyidejűleg bővítve a közös tudás tárházát, a Klíma Klub - Bio Kiskert Infótárba töltöttek fel a további tájékozódásra, elmélyülésre, beszerzésre alkalmas információkat.

Klíma Klub - Bio Kiskert Infótár:

I. Ajánlott oldalak:

- Magyar Biokultúra Szövetség honlapja: <http://www.biokultura.org/hu/> - A Magyar Biokultúra Szövetség egy olyan civil szervezet, melynek fő tevékenysége az ökoélelmiszerek és az ökogazdálkodás népszerűsítése Magyarországon. A kiskerteseknek több, ingyenes, online letölthető kiadványuk van, melyben az ökoélelmiszerekről, ökogazdálkodásról és a házi kiskertes biokertészkedésről szólnak.
- <http://gazigazito.hu/> - kerti tippek, cikksorozat havonkénti/hetenkénti kerti tennivalókról
Facebook oldaluk: <https://www.facebook.com/Gazigazito/>
- <http://sokszinuvidek.24.hu/kertunk-portank/> vidéki étellel kapcsolatos portál kert rovata, érdekes cikkekkel, hasznos információkkal, pl. magbörzék listája
- www.okovolgy.hu - Egy somogyvámosi, ökológiai gazdálkodással, természetvédelemmel, ömfenntartással foglalkozó Alapítvány honlapja, ahol a <http://okovolgy.hu/category/biokert-tanacsok/> rovatban sok hasznos, gyakorlati tapasztalatot és tanácsot osztanak meg az otthoni bio kiskert kialakításával, művelésével kapcsolatban, a tervezéstől a gondozáson és a termények tárolását át, egészen a földbe süllyesztett üvegház építéséig. Mintaterületük Krisna-Völgy, ahol közel 300 hektáron folyik tájfenntartó, ökológiai gazdálkodás.
- Www.talajdoktor.blogspot.hu és talajmegújító mezőgazdaság facebook oldal: fenntartható művelésmentes mezőgazdálkodásról hasznos információk, technológiák, kutatások stb.

II. Olvasnivalók:

- Beszélgetések az önellátásról I. és II. kötet:

<http://okovolgy.hu/megjelent-uj-konyvunk-beszelgetesek-az-onellatasrol/#more-3975>
<http://okovolgy.hu/beszelgetesek-az-onellatasrol-2-mar-megrendelhető/#more-6048>

Az Ökovölgy Alapítvány remek, gyakorlatias kiadványai az önfenntartó életvitel számos területéről, a klubnapunk témáját képező zöldségeskerttől a hajlék építésén át a tisztítószeres használatáig, és még számos más, az önellátás szempontjából alapvető témát felölelve.

III. Beszerzőhelyek:

- <http://www.biokiskert.hu/> - ez egy kereskedelmi oldal, ahol rendelni lehet többek közt bio vetőmagokat, biológiai növényvédelemmel kapcsolatos termékeket, ugyanakkor hasznos segédanyagokat, információkat (pl. vetésnapár) ingyen megosztanak. Szakmailag Baji Bélához (permakultúra) kapcsolódnak. Facebookon is elérhetőek: <https://www.facebook.com/biokiskert/>
- Bio-Gazda Bolt: <http://organigarden.eu/homepage/hu/> - Egy cég honlapja, mely a biokertészet és az ökológiai gazdálkodás témakörében nyújt szaktanácsot, szolgáltatásokat. Webáruházukban elérhető számos, a vegyszermentes kertészkedéshez szükséges termék, melyek használatához emailben ingyenes tanácsadást nyújtanak. Főleg külföldi, nem olcsó, de jó dolgaik vannak.

IV. Környékbeli Biokertészetek

- Babati Biokertészet - <http://www.gak.hu/node/66>
- Zsámboki Biokert - <http://www.zsambokibiokert.hu>
- Domonyvölgyi Biodinamikus Kertészet – Budaházy házaspár – nincs honlapjuk, elérhetőség: +3828/489-524, Budaházi Antal (Tóni bácsi) tel: +3630/9418976
- www.veresibiokert.hu / www.facebook.com/veresibiokert – Öry Barnabás
- Mondel-tanya: <http://www.mondeltanya.hu/>